

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

Торайғыров университетінің ХАБАРШЫСЫ

Экономикалық сериясы
1997 жылдан бастап шығады

ВЕСТНИК

Торайғыров университета

Экономическая серия
Издается с 1997 года

ISSN 2710-3552

№ 3 (2025)

Павлодар

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайгыров университета

Экономическая серия
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания
№ KZ93VPY00029686

выдано
Министерством информации и коммуникаций
Республики Казахстан

Тематическая направленность
публикация материалов в области экономики, управления,
финансов, бухгалтерского учета и аудита

Подписной индекс – 76133

<https://doi.org/10.48081/LBWF7904>

Бас редакторы – главный редактор
Давиденко Л. М.
доктор PhD

Заместитель главного редактора
Ответственный секретарь

Гребнев Л. С., *д.э.н., профессор*
Шеримова Н. М., *доктор PhD*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Шмарловская Г. А.,	<i>д.э.н., профессор (Беларусь);</i>
Кунязов Е. К.,	<i>доктор PhD, доцент;</i>
Алмаз Толымбек,	<i>доктор PhD, профессор (США);</i>
Мукина Г. С.,	<i>доктор PhD, ассоц. профессор, доцент;</i>
Дугалова Г. Н.	<i>д.э.н., профессор</i>
Алтайбаева Ж. К.,	<i>к.э.н.</i>
Мусина А. Ж.,	<i>к.э.н., ассоц. профессор, доцент;</i>
Титков А. А.,	<i>к.э.н., доцент;</i>
Сапенова Ж. К.	<i>технический редактор.</i>

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели
Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов
При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

© Торайгыров университет

<https://doi.org/10.48081/FHJJ4703>***Ә. Қ. Бейсенғалиева¹, Г. С. Марғацкая²**^{1,2}Тұран университеті, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.¹ORCID: [0009-0004-2677-3498](https://orcid.org/0009-0004-2677-3498)²ORCID: [0000-0002-2392-3030](https://orcid.org/0000-0002-2392-3030)*e-mail: 23241092@turan-edu.kz

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТӨЛЕМ ҚҰРАЛДАРЫ: ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯНЫҢ ӘСЕРІ ЖӘНЕ ТЕНДЕНЦИЯЛАР

Банк саласын цифрландыру тенденцияға айналдырып, төлем әдістері мен жүйелерінің цифрлық трансформациясы қаржылық қызметтерде үлкен өзгерістер тудыруда. Бұл зерттеуде цифрландырудың Қазақстандағы төлем құралдарына әсері зерттеліп, тенденцияларға, маңызды факторларға және осы өзгерістің қаржы индустриясы үшін салдарына ерекше назар аударылады. Қазақстандық қаржы институттары цифрлық банкінгті, мобильді қосымшаларды, онлайн-банкінг платформаларын және финтех шешімдерін енгізу арқылы оңай қол жетімді және тиімді банктік қызметтерге деген қажеттіліктің артуына бейімделуде. Қазақстанда цифрлық банкінгтің қалай жүріп жатқаны, қолма-қол ақшасыз транзакциялардың қалай кең таралғаны және цифрлық төлем жүйелері операциялық тиімділік пен қаржылық айқындықты қалай арттыра алатыны қарастырылады. Зерттеу үшін пайдаланылған статистика 2020 және 2024 жылдар аралығында цифрлық төлем шешімдері, төлем тапсырмалары және төлем карталары сияқты төлем құралдарының айтарлықтай өскенін көрсетеді. Банктер мен тұтынушылардың қаржылық өзара әрекеттесу тәсілін өзгертумен қатар, бұл өзгеріс банк саласының өнертапқыштық және өзара байланысты инфрақұрылымға көшуін жеңілдетті. Цифрлық банкінг экожүйесінің болашақтағы ықтимал сценарийлері мен кеңірек экономикалық салдары туралы түсінік берумен қатар, мақалада Қазақстанның банк секторын цифрлық

трансформациялаудағы ағымдағы тенденциялар, кедергілер мен мүмкіндіктер қарастырылады.

Кілтті сөздер: цифрлық банкинг, төлем жүйелері, финтех, цифрлық трансформация, Қазақстан, қаржылық қызметтер, мобильді қосымшалар, төлем құралдары.

Кіріспе

Қазіргі таңда цифрлық банкинг нарықтағы дәстүрлі банкингті алмастыратын тренд ретінде қарастырылуда. Цифрлық революция технологиялардың, әсіресе қаржы секторының қарқынды дамуына ықпалын тигізді. Урбанизацияның және экономикалық белсенді халықтың цифрлық сауаттылығының өсуімен банктермен өзара әрекеттесудің оңтайландырылған, қашықтағы нысандарына көшу байқалады.

Заманауи технологиялар клиенттерге қаржылық операциялардың көпшілігін қашықтықтан, кез келген ыңғайлы уақытта орындауға мүмкіндік береді, бұл қаржылық қызметтердің ыңғайлылығы мен қолжетімділігін айтарлықтай арттырады. Қазақстанның банк мекемелері мобильді қосымшаларды, онлайн-банкинг жүйелерін және қаржы секторының цифрлық трансформациясын жеделдетуге ықпал ететін басқа да цифрлық шешімдерді ұсына отырып, жаңа жағдайларға белсенді түрде бейімделуде. Бұл өзгерістер қаржылық операциялардың сипатына, клиенттермен өзара әрекеттесуге және банктердің бизнес-модельдеріне айтарлықтай әсер етті.

Бұл зерттеу Қазақстанның банк секторындағы цифрландыру үрдістерін талдауға бағытталған. Негізгі назар цифрлық құралдар мен ақпараттық технологияларды қолданумен байланысты қаржылық өзара әрекеттесуге аударылады. Мақаланың мақсаты- банк саласының цифрлық трансформация жағдайындағы дамуының заманауи тенденциялары мен перспективаларын анықтау.

Қазақстандағы цифрлық банкингтің аспектілерін қарастыратын көптеген зерттеулер жүргізілген. Ғалымдар цифрлық трансформацияны әр түрлі тұрғыдан талдап, қаржы институттарының тиімділігін арттыру үшін инновациялық шешімдерді енгізудің маңыздылығын атап өтті [1]. Трансформацияның негізгі драйверлерінің бірі клиенттерге қызмет көрсету мен бизнесті басқарудың жаңа тәсілдерін қалыптастыратын қаржылық технологиялар, яғни финтех болып табылады [2].

Ғылыми әдебиеттерді талдау цифрландырудағы прогреске қарамастан, оның салдарын, оның ішінде туындайтын тәуекелдерді, бейімделу проблемаларын, киберқауіпсіздікті және заңнамалық базадағы өзгерістерді терең зерттеу қажеттілігі әлі де бар екенін көрсетеді. Бұл жүйелі әдіснамалық

тәсілді және банк секторындағы цифрлық үрдістердің тұрақты мониторингін талап етеді.

Материалдар мен әдістері

Бұл зерттеуде статистикалық деректер мен салыстырмалы талдау әдістерін пайдалана отырып, Қазақстанның банк саласындағы цифрлық трансформацияның динамикасы мен үрдістері бағаланады. Екінші деректер жиынтығы салалық есептерден және Қазақстан ұлттық банкінен алынды.

Зерттеу кезеңі ретінде цифрлық қаржылық қызметтердің айтарлықтай өсуін қамтитын 2020-2024 жылдар кезеңі таңдалды. Алынған мәліметтер негізінде төлем әдістерінің көлемі мен саны бойынша дәйекті динамиканы зерттеу жүргізілді және әртүрлі төлем әдістері үшін өсу қарқыны, пайыздық өзгеріс есептелді. Бұл қаржы секторындағы өзгерістерді сандық бағалауға мүмкіндік берді.

Сонымен қатар, төлем карталары бойынша транзакциялардың құрылымын құрылымдық талдау әдісі қолданылды. Атап айтқанда, қолма-қол және қолма-қол ақшасыз транзакциялардың үлесі анықталды және тұтынушылардың қаржылық мінез-құлқының өзгеру тенденциялары бағаланды. Зерттеу сонымен қатар цифрлық технологиялардың банк жүйесіне әсерін және цифрлық инфрақұрылымның даму деңгейін сипаттайтын сандық көрсеткіштерге негізделген индуктивті қорытындылар жасады. Бұл Зерттеу сипаттамалық талдау шеңберінде жүргізілді, өзекті статистикалық мәліметтер негізінде қаржылық операциялардың цифрлық форматқа көшуінің негізгі тенденциялары мен факторлары анықталды.

Нәтижелер және талқылау

Цифрлық қызметтерді жылдам енгізу және инновациялау, өзгерістердің экспоненциалды қарқыны және дәстүрлі банктік тәжірибені өзгертетін жаңа технологиялық революцияның авангарды ретінде қарастыруға болатын банктік цифрлық трансформацияның сипаттамалары болып табылады [3].

Жаңа цифрлық технологияларды, соның ішінде блокчейнді, бұлттық технологияларды, мобильді құрылғыларды, жасанды интеллектті тұтынушыларға қызмет көрсету сапасын жақсарту, операцияларды оңтайландыру немесе жаңа бизнес үлгілерін әзірлеу үшін бизнесті айтарлықтай жақсарту үшін пайдалану цифрлық трансформация деп аталады [4]. Цифрлық трансформацияны Фицджеральд әлеуметтік медиа, мобильді құрылғылар, аналитика сияқты жаңа технологияларды тұтынушылардың тәжірибесін жақсарту және оңтайландыру опциялары сияқты бизнесті айтарлықтай жақсартуға мүмкіндік беру үшін пайдалану деп анықтайды [5].

1-кесте – Қазақстандағы төлемдер саны, мың бірлікпен

Төлем құралдары	2020	2021	2022	2023	2024	Өсуі (2020-2024)
Төлем тапсырыстары	271 443	293 141	327 152	992 863	1 459 953	437%
Төлем талаптары	1 110	1599	2946	4697	5842	426%
Чектар	1	1	2	27	34	3300%
Төлем ордері	29 928	49 194	213 585	107 649	163 537	446%
Төлем карточкалары	3 174 351	6 542 486	8 826 098	11 558 969	13 079 708	331,2%
Төлем хабарламасы	32 510	26 789	27 778	21 942	28 202	-13,3%
Ескерту: деректер негізінде авторлар құрастырылған [6]						

1-кестеге сәйкес, 2020-2024 жылдар аралығында Қазақстанда есеп айырысудың негізгі тетіктерінің бірі ретінде төлем тапсырмаларын пайдаланудың едәуір ұлғаюы байқалды, бұл қаржы секторын цифрлық трансформациялаудың тұрақты үрдісін көрсетеді. 2024 жылға қарай мұндай операциялардың саны бес еседен астам өсті – 2020 жылғы 271 443-тен 1 459 953-ке дейін, әсіресе 2023 жылдан бастап күрт өсуді көрсетті. Бұл процеске әсер еткен негізгі факторлар қашықтықтан банктік қызмет көрсетудің цифрлық платформаларын енгізу, бизнестің қолма-қол ақшасыз есеп айырысу нысандарына жаппай көшуі, сондай-ақ қаржылық операциялардың ашықтығын арттыру болды. Бұл өзгерістер цифрлық құралдардың қаржы жүйесінің инфрақұрылымына терең интеграциялануын және нарық қатысушыларының төлем операцияларын жүргізудің цифрлық арналарына деген сенімінің артуын көрсетеді.

2020 жылдан 2024 жылға дейінгі кезеңде төлем талаптары тұрақты өсуді көрсетеді, бұл Қазақстанның банк секторында цифрлық шешімдердің өсіп келе жатқанын көрсетеді. 2024 жылы 5842 операция жасалды, бұл 2020 жылғы көрсеткіштен 426 %-ке өсімін білдіреді. Бұл көрсеткіштер жеке және заңды тұлғаларға қызмет көрсетудің цифрлық арналары санының өсуі, сондай-ақ іскерлік есептеулер кезінде құжат айналымын автоматтандырудың жоғары дәрежесі болуы мүмкін екендігін көрсетеді. Интернет-банкінгтің үздіксіз дамуы төлемдерді қашықтан жинау және үйлестіру құралы ретінде төлем талаптарын пайдаланудың қарапайымдылығы мен ашықтығын одан әрі арттырады [7].

Чектер қолданудың өте төмен деңгейіне қарамастан, оң динамиканы көрсетеді, дегенмен, абсолютті түрде бұл құрал қаржылық операциялардың жалпы көлеміне айтарлықтай әсер етпейді.

Қазақстанда төлем карталарын пайдалану 2020 жылдан 2024 жылға дейін айтарлықтай өсті: операциялар саны 2020 жылы 3 174 351-ден 2024 жылы 13 079 708-ге дейін өсті, бұл 311,2 % - ға өсуді білдіреді. Бұл өсім халық пен бизнестің қолма-қол ақшасыз есеп айырысуға белсенді көшуінің, төлем инфрақұрылымының жақсаруының, сондай-ақ цифрлық қаржы құралдарына сенімнің артуының нәтижесі болып табылатынының бейнесі. Мобильді қосымшалар және интернет-банкинг сияқты қаржы секторында инновациялық технологияларды енгізу карталарды пайдаланудың айтарлықтай өсуіне ықпал етеді [8]. Осындай көрсеткіштер Қазақстан экономикасындағы цифрландырудың тұрақты үрдісін растайды, сонымен қатар цифрлық дамудың үрдісін білдіреді.

2-кесте – Қазақстандағы төлемдер көлемі, млн. теңге

Төлем құралдары	2020	2021	2022	2023	2024	Өсуі (2020-2024)
Төлемдер көлемі, млн. теңге**	469 771 951	656 945 75	693 523 657	866 660 372	1 330 693 480	183,2%
Төлем тап-сырыстары	108 597 895	551 946 74	554 198 658	688 571 905	1 123 889 148	934%
Төлем талаптары	33 953	50 235	64 960	114 613	165 678	388%
Чектар	6 711	3 674	3 395	753 641	207 167	2,987%
Төлем ордері	7 580 081	9 116 290	11 110 343	8 976 157	11 139 893	47%
Төлем карточкалары	51 915 292	93 713 259	125 144 084	164 992 549	191 814 010	269%

Төлем хабарламасы

1 455 736

1 784 636

2 594 047

2 142 917

2 106 708

44,7%

Ескерту: деректер негізінде авторлар құрастырылған [6]

2- кесте Қазақстанда 2020 жылдан 2024 жылға дейінгі кезеңде төлем құралдарын пайдалану үрдістерін талдау цифрлық қаржы технологияларының қарқынды дамуын және қолма-қол ақшамен жасалатын операциялардан айтарлықтай ауысуды көрсетеді. Төлем тапсырмаларының көлемі едәуір ұлғайды: 2020 жылдан 2024 жылға дейін олардың көлемі үш есеге жуық – 108,6 млрд теңгеден 1 123,9 млрд теңгеге дейін ұлғайды. Бұл даму корпоративтік және жеке секторлардың қашықтықтан қаржылық қызметтерге деген сенімінің артуымен, сондай-ақ электрондық төлем жүйелерін кеңінен енгізілуімен түсіндіріледі.

Төлемдер бойынша міндеттемелер 2020 жылғы 33,9 млн теңгеден 2024 жылы 165,6 млн теңгеге дейін бес есеге жуық ұлғайып, тұрақты өсуді көрсетеді. Бұл контрагенттермен есеп айырысу тетіктері, әсіресе B2B секторында, заңды және қаржылық тұрғыдан күрделене түсетіндігін көрсетеді.

Чектермен жасалатын операциялар көлемі күтпеген жерден күрт өсіп, 30 есеге жуық, 6,7 млн теңгеден 207,1 млн теңгеге дейін ұлғайды. Бұл экономиканың белгілі бір салаларында, соның ішінде мемлекеттік сатып алуларда немесе сот ісін жүргізуде нақты есеп айырысу стратегияларын жүзеге асырумен байланысты болуы мүмкін. Алайда, бұл жалпы төлемдердің салыстырмалы түрде аз үлесін құрайды.

Орташа өсімге, яғни шамамен 47 % қарамастан, төлем тапсырмалары бойынша транзакциялар көлемі 7,58-ден 11,14 млрд теңгеге дейін ұлғайды, бұл осы құралды ішкі құжат айналымы мен мемлекеттік процестерде дәйекті пайдалануды көрсетеді.

Төлем карталарын пайдалану айтарлықтай өсті-51,9 млрд теңгеден 191,8 млрд теңгеге дейін, бұл 269 %-ға ұлғаюды көрсетеді. Бұл мобильді қосымшалардың, сандық әмияндардың және карталардың қарапайым

адамдардың күнделікті өміріне кең интеграциялануын көрсетеді. 2021 және 2023 жылдар аралығында covid-19 эпидемиясының салдары мен электрондық коммерцияның қайта жандануына байланысты әсіресе қарқынды өсу байқалды.

Төлем туралы хабарламалар саны да өсті, бірақ төмен қарқынмен 1,45-тен 2,1 млрд теңгеге дейін ұлғайды, бұл 44,7 %-ға өсуді білдіреді. Бұл көбінесе мемлекеттік секторда немесе мерзімді төлем міндеттемелері туралы хабарламалар жіберген кезде осы технологияның нақты қолданылуын көрсетуі мүмкін.

Деректер Қазақстанның төлем жүйесінің шеңберінде елеулі өзгерістер болғандығын білдіреді : цифрлық технологиялар, мобильді қосымшалар, қашықтықтағы сервистер және автоматтандырылған есептеулер жеке тұлғалардың да, кәсіпорындардың да қаржылық тәжірибесінің ажырамас бөлігіне айналды. Бұл қаржы саласындағы цифрлық экономиканы ілгерілетудегі мемлекеттік саясаттың маңыздылығын және банк клиенттерінің өзгеріп отыратын талаптары мен үміттеріне үнемі бейімделу қажеттілігін көрсетеді [9].

3-кесте – Қазақстандағы төлем карточкалары бойынша транзакциялар саны мен құрылымы (2019–2024 жж.)

Жыл	Транзакция саны(млн)	Қолма-қол ақшасыз (%)	Қолма-қол ақша (%)	Транзакция саны, млрд тг.
2019	1 571,5	76,1%	23,9%	30 375
2020	3 175,9	90,6%	9,4%	51 915
2021	6 542,5	95,9%	4,1%	93 713
2022	8 510,9	97,0%	3,0%	125 144
2023	11 558,9	97,9%	2,1%	164 993
2024	13 079,7	98,1%	1,9%	191 814
Ескерту: деректер негізінде авторлар құрастырылған [6]				

2019 жылдан 2024 жылға дейін Қазақстанда тұтынушылардың қалауының өзгеруімен және банк секторындағы елеулі цифрлық революциямен қатар жүретін қолма-қол ақшасыз операциялар санының айтарлықтай өсуі байқалады. Төлем карталары бойынша транзакциялардың жалпы саны 2019 жылғы 1,57 млн-нан 2024 жылы 13,08 млн-ға дейін өсті, яғни іс жүзінде екі есе өсті. Цифрлық технологияларды және мобильді қосымшаларды пайдаланудың артуы, сондай-ақ қалалар мен ауылдық жерлерде қолма-қол ақшасыз төлем инфрақұрылымының кенеюі бұл серпілісті ынталандыратын факторлар болып табылады [10].

Қолма-қол ақшаны алу операцияларынан қолма-қол ақшасыз төлемдер мен аударымдарға көшу әсіресе маңызды. Қолма-қол ақшаны алу операцияларының саны 2024 жылы 23,9 % - дан 1,9 % - ға дейін төмендеді, ал қолма-қол ақшасыз операциялардың саны 2019 жылғы 76,1 % - дан 98,1 % - ға дейін өсті. Бұл азаматтардың күнделікті қаржылық тәжірибесінде қолма-қол ақшасыз төлемдердің жылдамдығына, ыңғайлылығына және қауіпсіздігіне қатысты айтарлықтай өзгерістерді көрсетеді.

Транзакциялардың ақшалай құны олардың санымен бірге өсті. 2019 жылы бұл 30,37 млрд теңгені құрады, ал 2024 жылға қарай 191,81 млрд теңгеге өсті. Электрондық коммерцияның, финтех шешімдерінің, мемлекеттік органдардың цифрлануының және қашықтықтан төлем әдістеріне деген қажеттілікті арттырған пандемияның салдары 2021 жылдан кейін әсіресе күрт өсуге әкелді.

Бұл заңдылықтар қоғамның цифрлық қызметтерге деген сенімінің артып келе жатқанын және қаржы секторының туындайтын қиындықтарға тамаша бейімделуін көрсетеді.

Бұл банктердің ұлттық билік органдарымен және финтех компанияларымен ынтымақтастықтың арқасында миллиондаған интернет пайдаланушыларына қызмет көрсету үшін сенімді және ауқымды инфрақұрылымды қалай тиімді құра алғанын көрсетеді [11].

Қазақстанда цифрлық төлемдер санының өсуі банктік деректердегі сандық өзгерістерді де, қаржылық қызметтердің қолжетімділігін, қызмет көрсету тиімділігін және экономикалық қатынастардың ашықтығын арттыруға бағытталған барлық қаржы ортасының сапалы трансформациясын да білдіреді.

Қорытынды

2019 жылдан бастап Қазақстанның банк секторы қарқынды цифрлық трансформацияны бастан кешуде. Цифрлық технологиялардың дамуы, онлайн-банкинг пен мобильді қосымшаларды қолданудың артуы және қашықтықтан төлем жасау тәсілдерінің өсуі қаржылық қызметтердің қолжетімділігі мен қарапайымдылығын едәуір арттырды. Қолма-қол ақшасыз операциялар санының, әсіресе несие карталары арқылы айтарлықтай өсуі қазақстандық банктердің онлайн-қызметтерге өсіп келе жатқан сұранысты қанағаттандыруға дайын екендігін көрсетеді.

Статистикалық ақпараттарға сәйкес, төлем жүйелерін цифрландырудың негізгі бағыттары цифрлық төлем құралдарын енгізу, қашықтықтан банктік қызмет көрсету және банк секторында ақпараттық технологияларды дамыту болып табылады. Төлем тапсырмалары мен төлем карталарының көбеюі қаржы секторындағы инновацияларға деген жоғары сұранысты

және тұтынушылардың цифрлық технологияларға деген сенімінің артуын көрсетеді.

Қаржылық транзакциялардың жылдамдығы мен қауіпсіздігі қолма-қол ақшасыз төлемдер мен аударымдардың өсуіне әкелді, бұл жеке тұлғалардың қаржылық мінез-құлқының айтарлықтай өзгеруін көрсетеді. Пандемия мен электрондық коммерцияның өсуі бұл тенденцияларды одан әрі күшейтіп, банктерді заманауи үміттерді қанағаттандыру үшін қызметтеріне жаңа технологияларды жылдам енгізуге итермеледі.

Қазақстанда цифрлық банк перспективалы болашақты күтіп тұрғанын көрсетілген статистикалық деректерге сүйене отырып айтуға болады, өйткені қаржы секторындағы инновациялар банк қызметтерін жақсартып қана қоймай, елдің экономикалық тұрақтылығы мен цифрлық прогреске ықпал етеді. Цифрлық технологияларды енгізу арқылы банктер тұтынушыларға қаржылық қызметтердің қолжетімділігі мен қарапайымдылығын арттыра отырып, ұлттық экономиканың цифрлық ландшафтын айтарлықтай жақсартты.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ДЕРЕКТЕР ТІЗІМІ

1 **Hinings, B., Gegenhuber, T., Greenwood, R.** Digital innovation and transformation: an institutional perspective //Information and organization, 2019. 28 (1), 52–61. – <https://doi.org/10.1016/j.infoandorg.2018.02.004>

2 **Nadkarni, S., Prgl, R.** Digital transformation: a review, synthesis and opportunities for future research //Management review quarterly, 2020. 71 (2), 233–341. – <https://doi.org/10.1007/s11301-020-00185-7>

3 **Krasnikolakis, I., Tsaropoulos, M., Eng, T. Y.** Are incumbent banks bygones in the face of digital transformation? //Journal of general management, 2020. 46 (1), 60–69.

4 **Warner, K. S., & Warger, M.** Building dynamic capabilities for digital transformation: an ongoing process of strategic renewal // Business. Long range planning, 2019. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.lrp.2018.12.001>

5 **Karl, S. R., Warner, Maximilian Wäger.** Building dynamic capabilities for digital transformation: an ongoing process of strategic renewal // Long range planning, volume 52, Issue 3, 2019. P. 326-349, ISSN 0024-6301, – <https://doi.org/10.1016/j.lrp.2018.12.001>.

6 Қазақстанның қаржылық тұрақтылығы туралы есеп // Қазақстан ұлттық банкі. [Электронды ресурс]. – <https://www.nationalbank.kz/en/page/otchet-o-finansovoy-stabilnosti-kazahstana>

7 **Manta, O., Vasile, V., Rusu, E.** Banking transformation through FinTech and the integration of artificial intelligence in payments. //FinTech. 4(2).28, 2025. – <https://doi.org/10.3390/fintech4020013>.

8 **Baskerville, R., Capriglione, F., Casalino, N.,** Impacts, challenges and trends of digital transformation in the banking sector // law and economics yearly review. – ISSN 2050-9014. – 9:2, 2020. P. 341–362.

9 **Bagis, Bilal.** Digital Currencies and Financial Transformation. 2025. – https://doi.org/10.1007/978-3-031-83266-6_2.

10 **Maramygin, M., Chernova, G., Reshetnikova, L.** Digital transformation of the financial services market in Russia: Trends and specificity // Upravlenets, 2019. 10. 70-82. 10.29141/2218-5003-2019-10-3-7.

11 **Ononiwu, M. I., Onwuzulike, O. C., Shitu, K., Ojo, O. O.** The impact of digital transformation on banking operations in developing economies. World journal of advanced research and reviews, 2024. P.460–474.

REFERENCES

1 **Hinings, B., Gegenhuber, T., Greenwood, R.** Digital innovation and transformation: An institutional perspective //Information and organization, 2019. 28 (1), 52–61.– <https://doi.org/10.1016/j.infoandorg.2018.02.004>

2 **Nadkarni, S., Prgl, R.** Digital transformation: a review, synthesis and opportunities for future research //Management review quarterly, 2020. 71 (2), 233–341. – <https://doi.org/10.1007/s11301-020-00185-7>

3 **Krasonikolakis, I., Tsarbopoulos, M., Eng, T. Y.** Are incumbent banks bygones in the face of digital transformation? //Journal of General Management, 2020. 46(1), 60–69.

4 **Warner, K. S., & Warger, M.** Building dynamic capabilities for digital transformation: An ongoing rocess of strategic renewal // Business. Long, 2019. – <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.lrp.2018.12.001>

5 **Karl, S. R., Warner, Maximilian Wäger.** Building dynamic capabilities for digital transformation: An ongoing process of strategic renewal // Long Range Planning, Vol. 52, Issue 3, 2019. P. 326–349, ISSN 0024-6301, – <https://doi.org/10.1016/j.lrp.2018.12.001>.

6 **Qazaqstannyn qarjylyq turaqtylygy turaly esep** [Report on financial stability of Kazakhstan] // Qazaqstan ulttyq banki [National bank of Kazakhstan] [Electronic resource]. – <https://www.nationalbank.kz/en/page/otchet-o-finansovoystabilnosti-kazahstana>

7 **Manta, O., Vasile, V., Rusu, E.** Banking transformation through FinTech and the integration of artificial intelligence in payments. //FinTech. 4(2).28, 2025. – <https://doi.org/10.3390/fintech4020013>.

8 **Baskerville, R., Capriglione, F., Casalino, N.** Impacts, challenges and trends of digital transformation in the banking sector // law and economics yearly review. – ISSN 2050-9014. – 9:2, 2020. P. 341–362.

9 **Bagis, Bilal.** Digital Currencies and Financial Transformation. 2025. – https://doi.org/10.1007/978-3-031-83266-6_2.

10 **Maramygin, M., Chernova, G., Reshetnikova, L.** Digital transformation of the financial services market in Russia: Trends and specificity // Upravlenets, 2019. 10. 70-82. [10.29141/2218-5003-2019-10-3-7](https://doi.org/10.29141/2218-5003-2019-10-3-7).

11 **Ononiwu, M. I., Onwuzulike, O. C., Shitu, K., Ojo, O. O.** The impact of digital transformation on banking operations in developing economies. World journal of advanced research and Reviews, 2024. 23(3), P. 460–474.

01.05.25 ж. баспаға түсті.

24.07.25 ж. түзетулерімен түсті.

19.08.25 ж. басып шығаруға қабылданды.

*А. К. Бейсенғалиева¹, Г. С. Маргацкая²

^{1,2}Университет «Туран», Республика Казахстан, г. Алматы.

Поступило в редакцию 01.05.25.

Поступило с исправлениями 24.07.25.

Принято в печать 19.08.25.

ПЛАТЕЖНЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ В КАЗАХСТАНЕ: ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ И ТЕНДЕНЦИИ

Цифровизация банковской отрасли становится тенденцией, а цифровая трансформация платежных методов и систем вызывает большие изменения в финансовых услугах. В данном исследовании изучается влияние цифровизации на платежные инструменты в Казахстане, особое внимание уделяется тенденциям, важным факторам и последствиям этого изменения для финансовой индустрии. Казахские финансовые институты приспособляются к растущей потребности в легкодоступных и эффективных банковских услугах путем внедрения цифрового банкинга, мобильных приложений, платформ онлайн-банкинга и финтех-решений. Будет рассмотрено, как идет цифровой банкинг

в Казахстане, как распространены безналичные транзакции и как цифровые платежные системы могут повысить операционную эффективность и финансовую прозрачность. Статистика, используемая для исследования, показывает значительный рост платежных средств, таких как цифровые платежные решения, платежные поручения и платежные карты, в период с 2020 по 2024 год. Помимо изменения способа финансового взаимодействия банков и потребителей, это изменение облегчило переход банковской отрасли к изобретательной и взаимосвязанной инфраструктуре. Помимо представления о возможных будущих сценариях и более широких экономических последствиях экосистемы цифрового банкинга, в статье рассматриваются текущие тенденции, барьеры и возможности цифровой трансформации банковского сектора Казахстана.

Ключевые слова: цифровой банкинг, платежные системы, финтех, цифровая трансформация, Казахстан, финансовые услуги, мобильные приложения, платежные инструменты.

**A. K. Beisengaliyeva¹, G. S. Margatskaya²*

^{1,2}University «Turan», Republic of Kazakhstan, Almaty

Received 01.05.25.

Received in revised form 24.07.25.

Accepted for publication 19.08.25.

PAYMENT INSTRUMENTS IN KAZAKHSTAN: THE IMPACT OF DIGITAL TRANSFORMATION AND TRENDS

Digitalization of the banking industry is becoming a trend, and the digital transformation of payment methods and systems is causing major changes in financial services. This study examines the impact of digitalization on payment instruments in Kazakhstan, paying special attention to trends, important factors and the consequences of this change for the financial industry. Kazakhstan's financial institutions are adapting to the growing need for easily accessible and efficient banking services through the introduction of digital banking, mobile applications, online banking platforms, and fintech solutions. It will examine how digital banking is progressing in Kazakhstan, how widespread non-cash transactions are, and how digital payment systems can improve operational

efficiency and financial transparency. The statistics used for the study show significant growth in payment tools such as digital payment solutions, payment orders, and payment cards between 2020 and 2024. In addition to changing the way banks and consumers interact financially, this change has facilitated the banking industry's transition to an inventive and interconnected infrastructure. In addition to presenting possible future scenarios and broader economic consequences of the digital banking ecosystem, the article examines current trends, barriers and opportunities for digital transformation of the banking sector in Kazakhstan.

Keywords: digital banking, payment systems, fintech, digital transformation, Kazakhstan, financial services, mobile applications, payment instruments.

Теруге 19.09.2025 ж. жіберілді. Басуға 30.09.2025 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

34,01 Мб RAM

Шартты баспа табағы 17,4

Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген: А. К. Мыржикова

Корректоры: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас

Тапсырыс № 4475

Сдано в набор 19.09.2025 г. Подписано в печать 30.09.2025 г.

Электронное издание

34,01 Мб RAM

Усл.п.л. 17,4. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка: А. К. Мыржикова

Корректорлар: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас

Заказ № 4475

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

8 (7182) 67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

www.vestnik.tou.edu.kz

www.vestnik-economic.tou.edu.kz